

Ze kraken websites, slingeren persoonsgegevens op het internet, hengelen naar creditcardnummers en verspreiden virussen. Sommige hackers hopen vanuit een Robin Hood-achtige ideologie de digitale wereld te verbeteren. Anderen verdienen goud geld met cybercrime. Op reis door hackerland.

# Waar gehackt wordt, vallen spaanders



**Kristel van Teffelen**

Een puisterige, fastfood-etende jongeman, gekleed in een zwart T-shirt met daarop de naam van een hardcore-band. Hij zit nachtenlang alleen op zijn zolderkamer, omringt door computers, beeldschermen en servers. De techniek is zijn maatje, met mensen communiceert hij liever niet face-to-face – hooguit via de chat.

Het is het stereotype beeld van de hacker. Een beeld dat tot grote frustratie van de hackersgemeenschap in Nederland keer op keer bevestigd wordt in films, boeken en de media. Hackers worden er meestal afgeschilderd als iets crimineels en iets spectaculairs.

Het zijn ook de minder positieve acties van hackers die het nieuws halen. Met het platleggen van websites of het online publiceren van persoonsgegevens, maakt de groep zich niet echt populair.

Lang niet alle hackers houden zich echter met dat soort zaken bezig. De motieven om te hacken zijn veelzijdig. Voor de één is het een hobby, voor de andere hoort het bij een bepaalde ideologie. En dan is er de groep die de technische kennis gebruikt om dingen kapot te maken of er grof geld aan te verdienen. Wie zijn die verschillende hackers? En waarom hacken ze?

## De hobbyhacker

De zoektocht naar hackers begint – waar anders? – op internet. Al snel stromen de reacties binnen: of het niet beter is te beginnen met de vraag: wat is hacken?

Hacken blijkt al lang niet meer een wedstrijd wie het leukste en slim-

ste virus kan maken, zoals in de jaren negentig populair was. Het beperkt zich ook niet tot het kraken van websites. Een elektronisch apparaat iets laten doen waarvoor het niet bedoeld is, is ook hacken. Bijvoorbeeld een stofzuigerrobot uitbreiden met een zelfdenkende navigatie om beter de plek van zijn oplaadpunt te vinden. Of telefoons ontdoen van de door de provider opgelegde limieten om er vrijere software op te kunnen draaien.

Toch speelt de computer wel een grote rol in het leven van een hacker. De meesten van hen weten hoe ze een website moeten kraken en nemen weleens een kijkje 'achter de schermen'. Maar verder dan dat gaan ze in principe niet. Databases kopiëren of die vernietigen, kunnen volgens de hacker-ethiek niet door de beugel.

De hobbyhacker kraakt in zijn vrije tijd. 'Hacker' staat niet op zijn visitekaartje. Maar als je het direct aan hem vraagt, dan zal hij toegeven: ja, ik hack.

Dat was vroeger wel anders. "Vijftien jaar geleden was het niet een term die je jezelf oplegde", zegt hacker Hein Wybrand. "Dat gaf blij van een groot ego."

Hackers zijn vooral nieuwsgierig. Ze willen weten wat er met technologie allemaal mogelijk is en hoe ver ze kunnen gaan. Het eerste wat ze doen als ze een nieuw apparaat in handen krijgen, is het dan ook uit elkaar halen om te kijken hoe het er van binnen uitziet en wat er nog meer mee zou kunnen.

Creativiteit is daarbij het grootste goed. Er zijn hackers die stellen dat creativiteit zelfs een sterke voorwaarde is bij het hacken. Mensen die al-

leen maar wat software downloaden en daarmee een website kraken, worden niet als hacker beschouwd. Dat zijn meelopers, die niet weten wat ze aan het doen zijn.

De hobbyhacker wil niet met groepen als Anonymous geassocieerd worden. Die hackersgroep is verantwoordelijk voor het platleggen van verschillende websites en publiceert regelmatig persoonsgegevens op in-

## Hackers zijn vooral nieuwsgierig; ze willen weten hoe ver ze kunnen gaan

ternet. De groep wordt medeverantwoordelijk gehouden voor het slechte imago van hackers.

Een hacker moet ook vooral niet te hard van de daken schreeuwen wat hij allemaal voor elkaar heeft gekregen. Degenen die veel op de voorgrond treden, bijvoorbeeld in de media, worden wat lacherig neergezet als ijdel. Dat betekent niet dat mensen die mooie hacks maken daar geen waardering voor krijgen binnen de 'community'. Een grote kennis van techniek geeft aanzien.

Hobbyhackers hebben geen problemen met labels als *geek* of *nerd*. Aandoeningen als ADD of het syndroom van Asperger zijn alom vertegenwoordigd onder de hackersgemeenschap, wordt ronduit toegegeven.

De hobbyhackers die graag in gezelschap hacken – want die zijn er ook – komen samen in zogenoemde *hackerspaces*. In die clubhuizen wor-

den lezingen gegeven, zijn allerhande gereedschappen en servers aanwezig en staan rijen stopcontacten klaar om ieders laptop van stroom te voorzien. Hackers drinken er een biertje, proberen wat dingen uit en delen hun kennis.

In de hackerspaces mag veel, zolang het binnen de regels van de wet blijft. "Dat betekent niet dat we kunnen garanderen dat er niets gebeurt dat niet door de beugel kan", zegt Juerd, bestuurslid van RevSpace, de hackerspace in Den Haag. "Controleren wat iedereen aan het doen is, hoort niet bij onze mentaliteit."

Hackers houden van een zekere anonimiteit. Ze gebruiken meestal niet hun eigen naam maar een alias. Die is niet bij iedereen willekeurig gekozen, zegt Juerd. "Sommige hackers willen met hun alias iets duidelijk maken. Ze kiezen bij elke nieuwe levensfase daarom ook een nieuwe naam."

## De hacktivist

De eenvoud waarmee sommige websites te kraken zijn, verbaast de ideologische hacker. Hij wil daar iets aan doen, want het zijn ook zijn gegevens die opgeslagen staan in verschillende databases.

In de hackerspace in Den Haag willen de aanwezige hackers wel even laten zien hoe makkelijk het is. Met het invoeren van de juiste zoekopdracht in Google, is de verwarming van een zwembad bij een villa in Hilversum eenvoudig hoger of lager te zetten. Er is geen wachtwoord nodig om in het systeem te komen, een grap is dus zo uitgethaald.

Toch zal de ideologische hacker, ook wel de hacktivist genoemd, het verwarmingssysteem met rust laten.

Hij hackt namelijk om een andere reden.

Wat de ideologische hacker wel doet als hij een lek in de website op het spoor is, is dat melden bij het desbetreffende bedrijf of overheid. Zijn drijvende kracht is de overtuiging dat de manier waarop wij nu met technologie omgaan niet houdbaar is. Zo worden er nog steeds websites gebouwd met systemen waarvan al jaren duidelijk is dat ze niet veilig zijn.

Het frustreert de hacker dat hij niet altijd de reactie krijgt waarop hij gehoopt had. Geen bedankje, maar een dreiging met een rechtszaak bijvoorbeeld. Ook is het soms lastig in contact te komen met de juiste persoon binnen een bedrijf. En regelmatig merkt de hacktivist dat er niets gedaan wordt met zijn melding.

Het kan zijn dat er dan iets in hem knapt. Dat hij de druk wil opvoeren en de media inschakelt. Of dat hij, in het uiterste geval, de gekraakte databases online zet. Maar dat is geen doel op zich.

De computer is voor deze hacker een instrument om zijn idealen na te streven. Een laptop van een hacker – vaak van het merk Apple of Thinkpad, want ook hackers zijn merkvoelig – is te herkennen aan de vele stickers die erop zijn geplakt. Daarmee laten ze zien waarvoor ze staan. Vooral de sticker van de verdedigers van de digitale rechten Bits of Freedom is populair.

Hacktivisten maken zich sterk voor het vrije en open internet. Ze gruwelen van wetsvoorstellen als ACTA (Europese Unie) en SOPA en PIPA (Verenigde Staten), die overheden de macht geeft websites en gebruikers die auteursrechten schenden te blok-